

СТАНОВИЩЕ

на доц. д-р Гена Георгиева Грънчарова, д.м.

във връзка с процедура за защита на дисертационен труд на **ас. Анелия Иванова Чифлигарска** на тема „Организационно-управленски аспекти на обучението по хирургични грижи в специалност „Медицинска сестра“

Със заповед № 2712/15.10.2019 г. на Ректора на МУ-Плевен съм определена за член на Научното жури по процедурата за защита на дисертационния труд на **на ас. Анелия Иванова Чифлигарска**, докторант на самостоятелна подготовка към Катедра „Общественоздравни науки“, Факултет „Обществено здраве“, Медицински Университет-Плевен, професионално направление: 7.4. Обществено здраве, научна специалност „Управление на здравните грижи“.

С протокол № 1/18.10.2019 г. от първото неприсъствено заседание на Научното жури съм определена за изготвяне на становище.

1. Кратки сведения за докторантката

Анелия Чифлигарска е родена на 28.11.1970 г. в гр. Плевен. През 1990 г. тя завършва специалност „Медицинска сестра“ в ПМИ – Плевен. В периода 2004 – 2007 г. ас. Чифлигарска придобива последователно ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“ по специалност „Управление на здравните грижи“ във Факултет „Обществено здраве“ на МУ – Плевен. Като логично продължение на академичното развитие, през юли 2017 г. тя е зачислена в докторантура на самостоятелна подготовка по научната специалност „Управление на здравните грижи“.

Трудовият си стаж по специалността докторантката започва през 1991 г. като медицинска сестра в доболничната помощ. В периода 1993-2007 г. Анелия Чифлигарска работи в болничната помощ като операционна и хирургична медицинска сестра. От 2007 до 2010 г. заема длъжност „Главна медицинска сестра“ на МБАЛ-Плевен към ВМА-София. От 2011 г. е избрана за асистент в катедра „Сестрински хирургични грижи“ на Факултет „Здравни грижи“ при МУ-Плевен.

2. Актуалност на дисертационния труд

Ас. Анелия Чифлигарска работи по една изключително актуална тема. Безспорен факт е, че хирургията, а в това число и хирургичните грижи са една от най-бързо развиващите се области на медицинската наука. Пряката

ангажираност на докторантката в учебния процес на специалност „Медицинска сестра“, както и предишния опит в хирургични звена на болничната помощ са водещ мотивационен фактор за задълбоченото разглеждане на проблемите в областта на хирургичните грижи. На база субективна и обективна информация, Анелия Чифлигарска умело определя методологичните и научно-изследователски параметри на проблема, задълбочено работи по неговото изследване и достига до конкретни практически насоки за оптимизиране на обучението по хирургични грижи в специалност „Медицинска сестра“.

3. Оценка на съдържанието на дисертационния труд

Дисертационният труд е представен на 161 стандартни машинописни страници, а получените резултати са онагледени с 27 фигури, 4 схеми, 29 таблици и 20 приложения с подходящ дизайн.

Дисертационният труд е структуриран в **4 глави**: 1. Литературен обзор; 2. Методика на изследването; 3. Резултати и обсъждане; 4. Изводи, приноси и препоръки.

Литературният обзор е добре представен в рамките на 52 страници (около 30% от дисертационния труд) и доказва много добрата информираност на докторантката по проблема. От прегледа на литературата са направени 6 съществени извода. Прави впечатление добрата осведоменост на авторката по разглеждания проблем, както от приложна, така и от теоретична гледна точка. Използваната литература в предложения труд включва общо 193 заглавия, от които 153 на кирилица и 40 на латински.

Във втора глава на научната разработка са прецизно формулирани целта на проучването и 6 задачи. Формулираните две работни хипотези са адекватни на целта и задачите на изследването.

Предложеният дизайн на проучването е добре обмислен и дава възможност за адекватно изпълнение на задачите и постигане на целта. В съответствие с характера на комплексното медико-социално проучване са подбрани и използваните социологически и статистически методи. Включването на педагогическото наблюдение в методиката на проучването допринася за стойността на получените данни.

В проучването са включени общо 547 участници, сред които 232 студенти от 4-ти курс на специалност „Медицинска сестра“, 42 преподаватели по здравни грижи и 273 медицински сестри от хирургичните звена на болнични лечебни заведения, които са база за практическо обучение на студентите. Представени са ясно критериите за включване и изключване от участие в проучването.

В третата глава са представени резултатите от собствените изследвания и тяхното обсъждане. Собственото проучване на ас. Анелия Чифлигарска включва анализ на данните от проведени три анкетни проучвания чрез оригинални въпросници, представени в приложения и педагогическо наблюдение.

Предложените фигури, схеми и таблици съдържат статистически компонент, необходим за бързото възприемане на значимите разлики. Текстовата част към тях се отличава с аналитичност и задълбоченост. Получените резултати и тяхното обсъждане са адекватни на заложените хипотези, цел и задачи на проучването.

Формулираните **изводи, приноси и препоръки** към отговорните институции са логично свързани с анализа на резултатите от проучването и са адекватни на изпълнените задачи в научната разработка.

Предложеният дисертационен труд по обем и качество отговаря напълно на изискванията за придобиване на образователна и научна степен „доктор“. Положителна оценка заслужават актуалността на изследваната проблематика, добрата информираност на докторантката по проблема и умението за задълбочен анализ на получените резултати.

Положителна страна на дисертационния труд е предлагането на четири конкретни практически подхода за актуализиране на обучението по хирургични грижи в специалност „Медицинска сестра“.

Във връзка с темата на дисертационния труд са направени пет публикации в научни списания и седем научни съобщения на научни форуми в областта на здравните грижи, в които тя е първи автор. Девет от трудовете са на български език и три на английски. Липсват самостоятелни публикации.

Препоръчвам на ас. Анелия Чифлигарска активно включване в международни научни форуми и публикуване в международни списания в областта на сестринството.

Авторефератът е структуриран според изискванията и е представен в обем от 53 страници. Включената в него информация е изчерпателна и дава добра информация за същността на научното изследване, анализа на резултатите и съответните изводи, приноси и препоръки. Добре структуриран и онагледен с 14 таблици и 8 фигури и една схема.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Ас. Анелия Чифлигарска представя дисертационен труд, който съдържа научно-приложни резултати по един актуален проблем – преодоляване на несъответствията между подготовката на бъдещите медицински сестри и

очакванията на съвременната хирургична практика. Дисертационният труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане на ЗРАСРБ и на изискванията на Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Плевен.

Убедено давам своята **положителна оценка и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен 'Доктор'** на ас. Анелия Иванова Чифлигарска по научната специалност „Управление на здравните грижи“ от професионално направление 7.4 Обществено здраве.

8. 11. 2019 г.

Изготвил становището:.....
(доц. Г. Грънчарова, д.м.)